

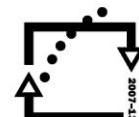
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: 1.5, Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.0304

Stinné stránky Internetu

Internet představuje fenomén doby – v mnoha směrech nám život může značně usnadnit a zpříjemnit, ale na druhé straně se díky jeho obrovským možnostem můžeme dostat do velkých komplikací. Podívejme se na několik základních problémů, jejichž společným znakem je Internet.

Ochrana osobnosti

Může se stát (a také se stává), že objevíte svoji fotografii na Internetu někde na sociální síti nebo soukromém webu a rozhodně si nevzpomínáte, že byste udělili někomu svolení takto fotografii použít. Nemusí se přitom jednat ani o fotografii, na které nevypadáte dobře a přesto se jedná o porušení práva na ochranu osobnosti. Občanský zákoník k této problematice uvádí: *Písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy, smějí být pořizeny nebo použity jen s jejím svolením.* V takovém případě je nejlepší kontaktovat osobu, která fotografii uveřejnila a žádat její stažení. Pokud nedoručíte k nápravě, můžeme se obrátit na správce příslušného serveru s informací o porušování práva na ochranu osobnosti. V souvislosti se zveřejňováním fotografií na síti je dobré si uvědomit také to, že řadu pozdějších problémů si můžeme přivodit sami. Představte si situaci, kdy po vydařeném večírku ještě jako student, zveřejníte svoji fotografii ve značně podroušeném stavu, aby si mohli i vaši kamarádi vychutnat atmosféru události. Jakmile je jednou fotografie na Internetu, namáte ji nadále zcela pod kontrolou a může se šířit dál. Bylo by jistě nepříjemné, kdyby něco takového (nebo i horšího) objevil potenciální zaměstnavatel, který si Vás lustruje na Internetu ještě před přijímacím pohovorem. Pro podobné případy existují specializované firmy, které dokážou vylepšit Váš kredit odstraněním inkriminujících dokumentů v různých zákoutích Internetu.

Kyberšikana

Klasickou šikanu si jistě dovedeme představit jak ve škole, tak na vojně v případě dříve narozených jedinců. Nepříjemná traumatizující záležitost, ale řešitelná, protože obě strany konfliktu bývají známě a oběť se může nějakým způsobem bránit. Kyberšikana je vymožeností Internetu a je tedy z jiného soudku. Kyberšikana je definována jako úmyslné, opakující se a nepřátelské chování, jehož cílem je ublížit oběti za použití informačních a komunikačních technologií. Synonymem pro kyberšikanu je také počítačová či virtuální šikana. Nejčastější typy kyberšikany: provokování a zápal pro on-line boje (flaming), přeposílání obtěžujících zpráv (harrasment), očeňování (denigration), napodobování, používání cizí identity (impersonation), odhalování tajemství a podvádění (outing and trickery), vyloučení z on-line skupiny (exclusion), pronásledování na internetu (cyberstalking) a poměrně novým fenoménem je i tzv. fackování pro zábavu, které je zaznamenáno na

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: 1.5, Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.0304

mobilní telefon a následně zveřejněno na internetu (happy slaping). Obětí kyberšikany se může stát kdokoliv a hrozí velké riziko depresí, neurotických projevů a spáchání sebevraždy..

Nezákonný či nevhodný obsah

Internet nabízí neomezený prostor pro zveřejňování takřka jakéhokoliv obsahu, ať už jde o texty, videa, fotografie nebo hudbu. Svůj prostor pro prezentaci na internetu navíc může získat kdokoliv: jednotlivec nebo skupina lidí, organizace či firma, a to prostřednictvím blogu, webové stránky nebo např. profilu v sociální síti. Na internetu nesmí být zveřejněna, zprostředkována, nabídnuta, uvedena do oběhu ani jinak zpřístupněna žádná dětská nebo tvrdá pornografie. Na místě dětem přístupném nesmí být umístěna žádná forma pornografie (ta je legálně přístupná osobám starším 18 let).

Dále nesmí být na internetu propagováno hnutí (např. neonacistické), které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, nesmí být ani vyjadřován pozitivní vztah či obdiv k takovému hnutí. Nesmí být popíráno, zpochybňováno, schvalováno či ospravedlňováno genocidium (lze např. polemizovat o počtu obětí Osvětími, ale nikoliv již popírat či bagatelizovat osvětimský holocaust jako takový), stejně tak jako není legální hanobit národ, rasu, etnickou nebo jinou skupinu osob (hanobením je např. subjektivní, hrubě urážlivý projev směřující k hrubému znevažování etnické skupiny), nebo podněcovat k nenávisti vůči nim nebo k omezování jejich práv a svobod. Obdobně nikdo nesmí skupině obyvatelů vyhrožovat usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu (tak, aby se dotčení mohli o tom dozvědět a mít proto důvodné obavy)

V roce 2010 byl ve všech zemích EU realizován rozsáhlý výzkum EU Kids Online, který podrobně sledoval chování dětí na internetu. V rámci výzkumu se ukázalo, že české děti se se sexuálně laděnými obrázky setkávají výrazně častěji než ostatní děti v Evropě:

EU Kids Online	V posledním roce se setkala se sexuálně laděnými obrázky	V posledním roce se setkala se sexuálně laděnými obrázky na internetu
Česká republika, děti 9-16 let	45%	28%
Průměr EU, děti 9-16 let	23%	14%

Porušování autorských práv

Autorské právo chrání autorské dílo, kterým je jakékoli dílo, které je výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti fyzické osoby (autora), jako je kniha, film, hudební dílo, obraz a další. Pouze autor díla má právo rozhodnout, jakým způsobem bude s jeho dílem nakládáno. Platí tedy, že nemůžeme volně použít vše, co na Internetu najdeme; musíme k tomu mít souhlas autora. Výjimkou jsou díla šířená pod volnou licencí Creative Commons (CC). Internetové pirátství

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: 1.5, Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.0304

představuje nejčastěji zpřístupňování filmů na Internetu ke sdílení do některého z datových úložišť. Naopak stažení filmu pro vlastní potřebu není nelegální. Problémem je však stahování filmů prostřednictvím sítí P2P, kde průběžně stahovaný obsah je zároveň nabízen ke stažení ostatním uživatelům sítě.

Počítačové viry

První počítačové viry byly buďto jen zábavné nebo nějakým způsobem poškozovaly software či dokoce hardware. V dnešní době bývá motivem přímé nebo nepřímé dosažení finančního zisku a způsobů je více.

- Ovládnutí počítače – program typu *backdoor* (zadní vrátka) otevře některé porty počítače a poslouchá příkazy zvenčí. Ovládnutý počítač (bot) je pak pod kontrolou útočnicka, aniž by to uživatel věděl. K internetovému „vydírání“ je pak možné využít celou armádu botů získaných na objednávku nebo prostě zakoupených, které mohou soustavně „bombardovat“ daty vybraný webový server, který se po určité době zhroutí. Jedná se o tzv DDoS útok.
- Zcizení obsahu počítače – útočnick zvenčí může kopírovat soubory z počítače, nebo pomocí speciálního sw *keyloggeru* sledovat stisknuté klávesy.
- Využití počítače pro nelegální činnost – kromě výše uvedeného se může jednat o rozesílání spamu, pornografie, apod z nezabezpečeného počítače, který útočnick využije jako server pro tyto služby.
- Phishing (krádež identity) - podvodné získávání důvěrných údajů o finančních účtech (čísla účtů, hesla apod.)

Klasický způsob – zaslání podvrženého emailu, který se tváří jako od finančního ústavu a pod nějakou záminkou vyžaduje vyplnění citlivých údajů (až 40% spamu má charakter phishingu)

Automatizovaný způsob – přesměrování na falešnou webovou stránku finančního ústavu, nainstalování keyloggerů, které při vyplňování webových formulářů detekují stisknuté klávesy.

Získané informace se prodávají a zneužívají v celé řadě podvodů jako např. pro výrobu falešných plastových karet.

Výše uvedená rizika je možné snížit či eliminovat kvalitním Firewallem a pravidelnou instalací bezpečnostních záplat, které odstraňují díry v systému.

Zdroje:

Co je autorské právo?. In: *Filmynejsouzadarmo.cz* [online]. 2013. vyd. [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.filmynejsouzadarmo.cz/cs/co-je-autorske-pravo/>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: 1.5, Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.0304

KOUSAL, Jakub. Právo na ochranu osobnosti v prostředí internetu. In: *E bezpečí* [online]. 18.11.2011. [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/socialni-sit/356-pravo-na-ochranu-osobnosti-v-prosted-i-internetu>
Kyberšikana. [online]. [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.kyber-sikana.eu/o-kybersikane/>

NEZÁKONNÝ A NEVHODNÝ OBSAH NA INTERNETU: Metodický materiál pro pedagogické pracovníky. In: [online]. Národní centrum bezpečnějšího internetu, 2012 [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: www.ncbi.cz/category/6-metodiky-ucebni-materialy?download=39